

Onder de Wieken
gereformeerde basisschool

PROTOCOL PESTEN

Pestprotocol

Pesten op school, hoe ga je ermee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen, leerlingen (gepeste kinderen, pesters, en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De wil van de schoolleiding en de leerkrachten om daadwerkelijk iets te doen aan het verbeteren of handhaven van de veiligheid op school. We zijn bereid er tijd, geld en enthousiasme in te stoppen.
- De school moet proberen het pestprobleem te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten, in samenwerking met de ouders, dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over één directe aanpak.
- Op onze school zijn 2 contactpersonen en 1 vertrouwenspersoon aangesteld. Hun namen vind u in het informatieboekje van de school.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kunnen de contactpersonen ingeschakeld worden. Zij kunnen indien nodig de vertrouwenspersoon van de school inschakelen. De vertrouwenspersoon kan ook rechtstreeks benaderd worden.
- Ouders zijn op de hoogte van de aanwezigheid van het pestprotocol, dit wordt vermeld in de schoolgids.

WAT IS PESTEN

Je noemt iets pesten als er sprake is van een ongelijke machtsverhouding. Als er gepest wordt, is het ene kind altijd sterker dan het andere. De pestkop misbruikt zijn macht. Het slachtoffer heeft moeite zichzelf te verdedigen. Hij of zij is hulpeloos tegenover de persoon of personen die hem pesten. Het is steeds dezelfde die wint of die verliest. Meestal gebeurt pesten niet zomaar een keer. Een kind dat gepest wordt, is dikwijls langdurig het mikpunt. Met een onophoudelijke regelmaat wordt er gestompt, gefluisterd, genegeerd, of zelfs gechanteerd. Naar school gaan wordt een lijdensweg.

HOE GAAN WIJ DAARMEE OM?

We werken aan een positief klimaat, adequate sociale omgang en duidelijke regels.

- Ieder jaar beginnen we met een les, waarin klassenregels, schoolregels, omgangsregels en het pesten wordt besproken met de kinderen.
- Ook houden we aan het begin van iedere cursus een klassikale ouderavond, waarop we o.a. de omgangsregels en het pestprotocol benoemen.
- In de onderbouw staat elke week een omgangsregel centraal.
- In de midden- en bovenbouw gaan we maandelijks de omgangsregels evalueren binnen de groep en zo nodig de regels weer onder de aandacht brengen. Hiervan wordt een kort verslag in de klassenmap bewaard, achter tabblad: "omgang met elkaar".
- In de midden en bovenbouw geven we na de vakanties (herfst, kerst-, voorjaars- en meivakantie) een les over omgangsregels en/of pesten.

- Bij de ingang van de school en in elk lokaal is er een afkoelplek, daar hangt ook het stappenplan dat we gebruiken bij conflicthantering.
- Het stappenplan staat in de schoolgids.
- Omgang met elkaar is een vast agendapunt op elke bouwvergadering. Iedere bouw vult de bespreking op eigen manier in.
- In het gebed brengen we kinderen, ouders en situaties die onze aandacht hebben bij onze Vader. Dit doen we met de kinderen in de groep; met de leerkrachten op bouw en teamvergaderingen.
- Het voorbeeld van leerkrachten en ouders is heel belangrijk. Agressief gedrag van leerkrachten, leerlingen en ouders wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk en éénduidig stelling tegen gedrag wat ingaat tegen onze omgangsregels. De contactpersonen kunnen de leerkracht hierin ondersteunen.

FACTOREN DIE HET PESTEN AFZWAKKEN:

- Duidelijke regels hoe mensen met elkaar omgaan.
- Inzichtelijke straffen als iemand zich niet aan een afgesproken gedragscode houdt.
- Respect voor elkaar
- Medezeggenschap van zowel leerkrachten, leerlingen als ouders
- Goed contact tussen ouders en school

PESTGEDRAG:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Belachelijk maken
- Utlachen

SIGNALEN DIE KUNNEN DUIDEN OP PESTEN:

Zonder dat een kind letterlijk zegt dat het gepest wordt, kunnen de onderstaande signalen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan.
- Een spel is "toevallig" steeds net begonnen als hij of zij erbij komt
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school

- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben.
- Veel geroddel in de groep
- Als andere kinderen zich negatief uitlaten over familieleden van het kind
- Indien andere kinderen alles maar stom vinden van het betreffende kind, m.b.t. kleding, haardracht, keuze van de rugzak, enz.
- Als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind, dan dat ze dat doen bij hun andere klasgenoten.
- Het kind wil niet meer naar school, of geeft aan zich ziek te voelen.
- Bepaalde kleren niet meer aan wil hebben naar school.
- Gauw boos of prikkelbaar is
- Niet meer buiten wil spelen en zich opsluit in huis
- Als het kind niet meer wordt uitgenodigd op feestjes van klasgenoten.

ALGEMENE AFSPRAKEN:

Afspraak 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we dit de kinderen al bij: Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Afspraak 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Afspraak 3:

Het is belangrijk dat school en gezin goed samenwerken en communiceren. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig het probleem voor hun kind op te lossen. Wel verwachten we dat ouders pestgedrag melden op school. Bij problemen van pesten nemen directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid en voeren indien nodig overleg met de ouders. De inbreng van ouders blijft belangrijk voor het aanreiken van informatie, voor het geven van suggesties en voor het ondersteunen van de aanpak van de school.

Omgangsregels

Omdat wij allemaal kinderen van God mogen zijn, zijn we ook allemaal even waardevol voor Hem en mogen we ook voor onszelf opkomen. We hebben respect voor elkaar en behandelen een ander net zoals we zelf behandeld willen worden. God vraagt van ons dat wij elkaar liefhebben zoals Hij ons lief heeft.

Daarom houden we ons aan de volgende omgangsregels:

1. We sluiten niemand buiten.
2. Iemand uitlachen? Dat doen we niet! Niet om zijn of haar kleren, haren schoenen maar ook niet als je per ongeluk iets doms doet.

3. Het je het al gehoord??? Weet je dat....?? Roddel, daar doen we niet aan mee!!
4. AU, schoppen en slaan doen pijn! Schelden ook! Niet doen dus!
5. Van elkaar en van elkaars spullen, daar blijven we van af!
6. Met ruzie en vechten lossen we niets op:
7. Als anderen ruzie maken, kiezen we geen partij, we proberen de ruzie op te lossen.
8. Als ik ruzie heb, praat ik dit eerst zelf uit, waarbij ik ook probeer te luisteren naar de ander. Lukt dit niet dan ga ik naar juf of meester, die kunnen helpen het weer goed te maken. Of ik vraag een bemiddelaar om te helpen.
9. Vechten doen we ook niet voor de lol.
10. Pesten is gemeen, daar willen we dus niet aan meedoen:
11. Als iemand mij of anderen pest, probeer ik dat eerst duidelijk te maken aan de pester. Blijft die pester doorgaan, dan vertel ik het aan de pleinwacht of aan mijn meester of juf. Dat is geen klikken.
12. Als ik gepest word, praat ik er thuis over, ik houd het niet geheim.

Deze regels gelden op school en daarbuiten. Dat vinden onze ouders ook. We doen allemaal ons best ons hieraan te houden.

Onderbouw

Ook al zijn we nog zo verschillend, we zijn allemaal kinderen van de Here. Daarom doen we wat Hij graag wil!

1. Samen spelen, samen delen
2. Uitlachen?, dat doen we niet bij elkaar, ook al vinden we iets raar.
3. Ho ho, we vertellen geen lelijke dingen over elkaar, dat vinden we heel naar.....
4. Au!, schoppen, slaan en schoppen doen pijn, dat vinden we dus niet fijn!
5. Spullen van andere kinderen laten we heel, 't is daarom dat ik er voorzichtig mee speel
6. We maken geen ruzie met elkaar, dacht je van wel?, bekijk het maar!
7. Als we ruzie hebben maken we het gauw weer goed, het is beter dat je dat doet.
8. Als iemand plaagt, ben ik er verdrietig van, ik vertel het en ze helpen me dan.
9. Wat moet ik voor anderen doen? Alles wat je wilt dat zij jou doen!
10. Plagen ze iemand wel dan help ik reuze snel.

Zo doen we het op school en thuis, en dat vinden papa en mama ook goed.

Toevoeging:

- Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.
- Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels.
- Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.
- De contactpersonen brengen dit ieder jaar opnieuw onder de aandacht van de collega's.

- We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal.
- (Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in de gangen van de school ophangen.)

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Daarbij hanteert de leerkracht het vier of zes stappenplan om met conflicten om te gaan zoals beschreven is in het boek : Kinderen en hun rol als bemiddelaar van uitgeverij Kwintessens. De stappenplannen zijn als bijlage bij het protocol gevoegd.

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.(zie bij consequenties).

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt.

De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties)

Consequenties

Een leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest, of de gepeste of mede- leerlingen komen het bij hem/haar melden. Vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De ouders van de pester en het slachtoffer worden geïnformeerd.

Het traject is opgebouwd in 3 fases, afhankelijk van het feit hoelang de pester door blijft gaan met het pestgedrag, en er geen verbetering optreedt in het gedrag

FASE 1

Er worden consequenties gezocht die passen bij de situatie en het kind,

- Een of meerdere pauzes binnen blijven, alleen in een ruimte.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn. Dan ook de ouders inlichten.
- Een schriftelijke opdracht bijvoorbeeld het kind laten opschrijven/verwoorden wat er is gebeurd. Of een heen en weer schriftje in werking stellen. Op de linkerbladzijde kan het kind noteren wat goed ging, op de rechterbladzijde wat er niet goed ging.

- Gesprek waarin het kind bewust wordt gemaakt wat het pestgedrag bij het gepeste kind teweeg brengt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsverandering. Iedere week wordt deze, voor een bepaalde periode, met het kind nabesproken

FASE 2

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties niet het gewenste resultaat hebben. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem maken. Voor het gesprek kan de hulp van een IB-er of de schoolleiding worden ingeroepen. Er wordt van het gesprek een verslag gemaakt. Dit verslag wordt in het dossier van de betreffende leerlingen bewaart. Ook komt er een verslag in het dossier van de contactpersonen.

FASE 3

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld, zoals de schoolbegeleidingsdienst. Zij kunnen ons adviseren over een vervolgtraject.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING

Basishouding: Meeleven tonen; luisteren en bevragen.

Suggesties voor de begeleiding:

- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet het tijdens, voor en na het pesten.
- De leerling in laten zien dat er behalve huilen of boos worden ook andere manieren zijn om te reageren op pestgedrag.
- Concreet zoeken naar andere reacties en deze ook oefenen met het kind.
- Indien mogelijk het gepeste kind in laten zien waarom het kind pest.
- Nagaan welke oplossingen het kind zelf wil
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Complimenteren als het kind zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen maar weerbaar proberen te maken.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Een voortdurend gevoel van buitengesloten zijn.
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de groep of in de buurt
- Je niet veilig voelen in je groep of op school.

BEGELEIDING VAN DE PESTER

Suggesties:

- Praten, zoeken naar de reden van het gedrag. (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van het gedrag is op de gepeste

- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke en leuke kanten de gepeste heeft
- Het kind wijzen op de regel dat pesten verboden is in en rond de school. Het kind complimenteren als het zich aan de regels houdt.
- Contact tussen de ouders van de pester en school, elkaar informeren en overleggen. Proberen achter de oorzaak van het pesten te komen.
- Inschakelen van hulp, de schoolbegeleidingsdienst, laten volgen van sociale vaardigheidstraining.

ADVIEZEN AAN DE OUDERS

Ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en neem het probleem serieus.

Als pesten niet op school gebeurt, maar op staat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.

Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.

Probeer het zelfrespect van uw kind te verbeteren door uw kind positief te stimuleren en complimenten te geven.

Stimuleer uw kind in het beoefenen van een sport

Laat uw kind merken dat u samen met school aan een oplossing van het probleem werkt.

Ouders van pesters en meelopers

Neem het probleem van uw kind serieus

Raak niet in paniek, elk kind loopt kans in een situatie terecht te komen waarin het mee gaat doen met pesten.

Time out, schorsing of verwijdering

Wij verkeren in de gelukkige omstandigheid dat schorsen en/of verwijderen van leerlingen een punt is dat niet of nauwelijks aan de orde komt. Toch zien we normen en waarden in onze huidige maatschappij steeds meer vervagen. Om ons heen zien wij gedrag van kinderen en volwassenen dat op onze (gereformeerde) school niet kan worden geaccepteerd. De school zien wij niet alleen als leer-, maar ook als opvoedingsinstituut waar kinderen (bijbelse) normen en waarden worden bijgebracht. Ieder kind heeft op onze school recht op veiligheid en geborgenheid.

Vanuit het bovenstaande hebben we een protocol vastgesteld, zodat we weten hoe we moeten handelen als zich ernstige incidenten op onze school voordoen. Het protocol wil bewerkstelligen dat tijdens en na (emotionele) incidenten helder gecommuniceerd en zorgvuldig gehandeld wordt. Dit protocol zal pas in werking treden als de mogelijkheden in het voortraject (interactie, straffen en belonen) volledig benut zijn. Reeds in het voortraject worden (betreffende) ouders in kennis gesteld wanneer er sprake is van fysiek geweld. Daarnaast wordt er een incidenten registratie formulier bijgehouden. Er zal altijd rekening worden gehouden met de omstandigheden waarin het kind verkeert en de context waarin het incident plaats vond.

Onder ontoelaatbaar gedrag, dat in principe in aanmerking kan komen voor time – out, schorsing of verwijdering, rekenen wij:

- het herhaaldelijk niet willen luisteren
- het herhaaldelijk weigeren deel te nemen aan activiteiten
- het herhaaldelijk een grote mond hebben of brutaal zijn

- het (herhaaldelijk) beledigen, vloeken, schelden en bedreigen
- het (herhaaldelijk) slaan, schoppen, vechten of het vertonen van andere vormen van agressief gedrag
- het (herhaaldelijk) vertonen van pestgedrag
- het (herhaaldelijk) vertonen van gedrag dat vandalisme, vernielingen tot gevolg heeft
- het (herhaaldelijk) plegen van diefstal
- het herhaaldelijk te laat komen op school